

Na to se g. tovariš predsednik v toplih besedah zahvali za obilno udeležbo in zborovanje zaključiti.

+ **Občni zbor radovljanskega okraj. učiteljskega društva.** Učiteljsko društvo za radovljanski okraj je imelo 19. febr. t. l. občni zbor, ki se ga je udeležilo 46 članov. Med drugimi sklepi in predlogi, ki so se odposlali na pristojna mesta, je učiteljsko društvo tudi soglasno izreklo nezaupnico nadzorniku Karlu Simonu, ker je pristansko in nekoligijalno postopal napram podrejenemu učiteljsstvu.

Po zborovanju smo se sešli pri skupnem kosilu, po katerem se je razvilo jako presrečno, tovariško občevanje. Popoldne je sviral še šramel-kvartet, tako da je bila zabava izpopolnjena. 8. marca t. l. priredimo zborovanje na Jesenicah.

+ **Učiteljsko društvo "Kranjski okraj."** Zadnji številki "Učit. Tovarisa" so bile priložene vsem starim in nanovo priglavljenim članom položnice, katerih naj se blagovoli v najkrajšem času poslužiti. Sedaj prejmemo precej izdatne predloge in vsakdo stori najbolje, če seže enkrat malo bolj v žep, pa ima potem mir za celo leto. Na vsak način pa se naj plača članarina vsaj za pol leta naprej t. j. 32 K. Blagajnik ima kaj nevaležno delo loviti okrog tiste člane, ki zapuste med letom okraj, ali dobe daljše dopuste, pa mu niso še nič plačali, pač pa liste prejme. Blagajnik sam je odgovoren, da pobere pravočasno članarino in jo odda Zavezi, zato mu ne delajte nepravil, sicer si bo vsak blagajnik premišljeval, prejeti ta posel. Tudi za "Rezervni sklad" lahko pošljete po poštni nakaznici podpisanemu ako ne direktno v Ljubljano.

Anton Sepaher, t. č. blagajnik.

+ **Učiteljsko društvo za Maribor in bl. okolico** zboruje v nedeljo dne 7. marca t. l. ob 10. uri v spodnji ralsnici deške meščanske šole. Dnevni red: 1. Frid. Šijanec: O pouku v tujih jezikih. 2. Poročilo društvenega vodstva. 3. Slučajnosti in nasveti. Prosimo polnoštevilnega in točnega obiska! — Odbor.

+ **Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja** zboruje v četrtek 11. marca ob pol 11. uri popoldne v Ortnoku. Na dnevnem redu je: načrt šol. zakona (poročevalec ravnatelj Ant. Mervič), razgovor o ustanovitvi okrajne strokovne organizacije ter o volitvi bodočih naših zastopnikov v okr. šol. svetu. Pričakujem, da bo udeležba kot pri zadnjem zborovanju polnoštevilna! Cenjeni člani! vsak stori to, kar mu narekujejo stanovska zavodnost in dolžnost!

Imena udeležencev naj posamezna šol. vodstva prijavijo okr. šol. svetu.

Predsednik: F. Štefanič.

+ **Prejeli smo sledečo izjavo s prošnjo**, da jo objavimo:

Odbor ljubljanskega učiteljskega društva v Ljubljani je na svoji redni dne 28. februarja 1920 soglasno sprejel in v zapisnik vpisal sledeči sklep:

1. Ljubljansko učiteljsko društvo je strogo stanovska organizacija, ki se ima pečati izključno samo s strokovnimi in gmotnimi zadevami svojih članov.

2. Članom ljubljanskega učiteljskega društva je kot osebam in državljanom izven društva zadržana popolna svoboda njihovega političnega prepričanja.

3. Vse ono ljubljansko učiteljsko, ki še do danes ni prijavljeno in včlanjeno v ljubljansko učiteljsko društvo, se pozivlja, naj se prikladi za vstop v našo strokovno organizacijo.

4. Odbor ljubljanskega učiteljskega društva smatra izjavo pod 1 in 2 potrebno raditega, da ne bodo mogli nekateri politični dnevniki spriti običajnih napadov več smatrati učiteljske strokovne organizacije kot priveska katerekoli stranke.

5. Dolžnost vsakega v ljubljanskem učiteljskem društvu organiziranega člana in članice bodi, uveljaviti v političnih strankah, katerim pripada, program bodočega UJU.

+ **"Savinjsko učiteljsko društvo"** zboruje v četrtek, 11. t. m. ob 2. uri pop. na Gomilskem.

Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Potovanje po Rusiji in Sibiriji. (Predava tov. J. Sevnik.) 4. Določitev članov za 1. 1920 in vplačevanje iste. 5. Učit. razsodišče. 6. Predlogi. Po zborovanju se vrši pevka vaja. Pripravite se za pesmi št. 57 in 58. Moh. pesmarice I. del.

Kronika.

= **Vojvoda Babunski t.** V Velesu v Macedoniji je umrl na pljučnici dne 18. m. m. vojvoda Jovan Babunski. Vojvoda Babunski, rojen v Macedoniji, je stal še pred balkansko vojno na čelu srbske revolucionarne akcije v bivši Turčiji. On je bil dolga leta na čelu srbskega četniškega gibanja v Macedoniji. Udeležil se je balkanske in svetovne vojne. — Tako so približno poročali pred tednom naši

slovenski listi. Nam pa bodi dovoljeno povedati nekaj besed več o tem nenačrnem junaku. Jovan Babunski je bil po svojem poklicu ljudskošolski učitelj. Svoje študije je dovršil v Beogradu, nakar je nastopil učiteljsko službo v bližini svojega rojstnega doma, katero je vršil z vso vnemo in ljubeznijo do leta 1905. Tega leta je moral tovariš Babunski zametati šolo s puško ter se podati na branik domovine zoper bolgarske bande, ki so počeli v onem času vzneimarjati nesrečno macedonsko rajo. Zgledu Babunskega so sledili mnogi njegovi tovariši in prijatelji. Nastopili so trnjevo pot ter po njej korakali nepretrgoma dalje leto za letom skozi vse vihere balkanske in svetovne vojne. Brezprimerna hrabrost in požrtvovalnost sta Babunskemu donesla priznanja ne samo od naroda, za katerega svobodo je žrtvoval vse svoje, temveč tudi od drugih zaveznikov. Francozi so n. pr. Babunskega odlikovali z redom častne legije. Med Macedonci je postal Babunski tako proslavljen, da so jeli opevati njegova junaštva v dolgih pesmih, ki so postale danes prava narodna last. Tovariš Babunski zapušča udovo in štiri nepreskrbljene otročice. Ožji njegovi prijatelji so storili vse potrebne korake, da se nakaže udovi v znak narodnega priznanja dosmrtna penzija. Slava junaku, tovarišu Babunskemu!

= **Splošno združenje intelektualnih delavcev na Francoskem.** V Parizu so se prošle dni sešli delegati 25 francoskih skupin intelektualnih delavcev ter sklenili enotno skupno združenje intelektualnih delavcev Francije. Združenje obsega zvezo dramatičnih pisateljev, društvo arhitektov, zvezo učiteljev, društvo leposlovnih pisateljev in pesnikov, zvezo upodabljalnih umetnikov in novinarski sindikat. Naslov združenja je: "Confederation Générale des Travailleurs Intellectuels".

= **Slovanska stolica na univerzi v Padovi.** "Il Piccolo della Sera" poroča iz Padove, da se otvori v kratkem na filozofski fakulteti padovanskega vseučilišča stolica za slavjansko filozofijo. Na vseučilišču že obstoja nemška, francoska in angleška stolica.

= **Prenos kosti sarajevskih atentatorjev.** "Narodno jedinstvo" prinaša proglas odbora za prenos kosti vidovanskih herojev. V tem proglasu na narod se pozivljejo vsi zavedni Srbi, Hrvati in Slovenci, ki znajo točno ceniti veličino dejanja, ki so ga izvršili ti junaki, da pripomorejo k dostojnemu prenosu kosti. Na Vidov dan gredo Sokoli na zlet v Prago. Pri povratku naj bi bila ta lepa in velika vojska spremstvo ostanokov herojev v svobodno domovino. Proglas je podpisal Atanasije Šola z ostalimi odborniki.

Po slovanskem svetu.

— **Kongres čehoslovaškega učiteljskega društva** se vrši neposredno po vsesokolskem zletu v Pragi. Razpravljali bodo v devetih sekcijah o najvažnejših organizacijskih, administrativnih zadevah, o šolskem delu v šoli, o učiteljski izobrazbi, o pravnem položaju učiteljskega, o nabavljanju učil in knjig, o razmerju šole k cerkvi, državi, političnim strankam in staršem, o izvenšolskem kulturnem delu učiteljskega in o socialnem skrbstvu. Po potrebi se število sekcij še zviša. — Opomba: Jugoslovanski učiteljski kongres se tudi vrši letos. Treba se bo ozirati na čas češkega kongresa, drugače bomo zborovali brez čeških tovarišev.

— **Proračun čehoslovaškega ministrstva prosvete** znaša za tekoče upravno leto v celoti 203.850.763 K. Nemška univerza je dobivala od Dunaja 1.776.155 K, od češkega pa 3.326.255 K. Ubogi Nemci, kako jih tlačijo!

— **Vse knjižnice na bivšem Češkem** štejejo nad 2.000.000 čeških in 500.000 nemških knjig. Ena knjižnica pride na 1092 Čehov, odnosno ena nemška na 3000 Nemcev, na 100 Čehov odpada 30 knjig, na 100 Nemcev 11. — Moravska je daleč za Češko, njene javne in društvene knjižnice štejejo komaj 780.000 čeških in 330.000 nemških knjig. Dežela je precej podobna bivši Kranjski, vendar še daleč pred njo. Praga ima 8 ljudskih knjižnic, ki štejejo 111.632 zvezkov.

— **Praški duhovniki** so podpisali pogodbo s pogrebništvom, kjer so zvišali pogrebne pristojbine zase in svoje pomočnike. Vse se draži, celo pot na drugi svet!

— **V Pragi** se je ustanovila "Družba prijateljev mladinske literature v Čehoslovaški republiki". Glasilo družbe je mladinski list "Uhor", predsednik strok. učitelj Ot. Svoboda v Habreli.

— **V Brnu** se vrše pridno tečaj za učitelje telovadbe po novem učnem načrtu za meščanske in srednje šole. Ne bi bila tudi pri nas taka potreba?

— **Češki premogarij v Roudnikah** so se odrekli nedeljski draginski dokladi in jo odstopili v prospeh revnih otrok brez razlike narodnosti češkemu socialnemu skrbstvu.

— **Ministrstvo šolstva in nar. prosvete** v Pragi pošlje na letošnje razstave v Benetkah in v Parizu 1920 del čeških umetnikov vseh strok. Razstavnih odbor tvorijo prof. Hynais, dr. A. Matejček, prof. Obrovsky, prof. Thirsa in prof. Švabinsky.

— **V Znojmu** so Čehi otvorili že 5 čeških otroških vrtcev in 4 ljudske šole; pod Avstrijo niso imeli — nobene.

— **V čeških stanovskih listih** se bje oster boj proti orglarjenju učiteljev. Vse organizacije stoje na stališču, da je orglarjenje za učitelja nedostojen posel, ker se sam stavi pod patronanco onih, ki so od pamtveka najhujši bič učiteljsvu. Zato zahtevajo, da se vsakdo odreče orglarjenju, ali pa naj zapusti organizacijo. Čeh-učitelj ne bodi organist! Tudi nas še čaka to trdo vprašanje, ki ga bode treba dosledno in odločno rešiti.

— **Profesor na tehniki na Dunaju** je prosil za mesto kino-operaterja. Kot profesor ima 16.000 K kot kino-operater pa 40.000 K na leto. — Kaj je boljše?

— **Češke bolniške blaginje** sprejemajo tudi učitelje med zavarovance in jim priporočajo VI. zav. razred, v katerem se plača za celo rodbino 1 K 20 v tedensko in dobi v slučaju obolelosti 2 K 45 vin. dnevne podpore. — Posnemajmo!

Iz Jugoslavije.

— **Simon in disciplinarna preiskava na Jesenicah.** Dokler traja disciplinarna preiskava na Jesenicah ne bomo priobčevali tozadevnih dopisov, ker nečemo vplivati na potek preiskave.

Uredništvo.

— **V Belokrajini** sta nastali med učiteljsvom dve struji in si dopis v šolskem vprašanju nasprotujejo. Kontrolirati vesti ni mogoče ne z ene in ne z druge strani. Zaradi tega odlagamo vse tozadevne vesti in dopise, dokler ne zavzame svojega stališča o tem vprašanju okrajno učiteljsko društvo pri svojem zborovanju. Opozarjamo vse tovarišice in tovariše dopisnike na to svoje stališče, ki smo ga primorani ob tako nasprotujočih si vesten zavzeti.

Uredništvo.

— **Izšel je "Učiteljski list"** dne 1. marca t. l. v Trstu. Glasilo "Zveze jugoslovenskih učiteljskih društev v Trstu". Izhaja 1. in 16. vsakega meseca. Uredništvo je v Trstu, ul. Ruggero Manua št. 20 l. n. Slovenske rokopise sprejema uredništvo v Trstu, hrvatske Josip Brnobič, Pazin. Izdaje ga "Zveza jugoslovenskih učiteljskih društev v Trstu." Za uredništvo odgovoren je Silvester Pertot. — List je za člane izdajateljice brezplačen, naročnina za nečlane je 24 lir. Upravištvo je v Trstu, ul. Molin grande 16 l. n. Tiska ga Tiskarna Edinost v Trstu. — Našemu novemu bojevniku za naše stanovsko pravo kličemo — dobrodošel in mu želimo obilo sreče v stanovski borbi!

— **Sirovost** (Dopis.) "Slovenec" in "Slov. Učitelj" vedno trdita, da je "Uč. T." tisti, ki napada in ki ne pozna zmernosti. Zato pa poročamo o tem dogodljaju brez komentarja. Kdor je poštenjak, bo sodil!

— **Kranjskogorski župnik** Krajec je imel v nedeljo, 22. febr. t. l., zborovanje zaradi ženske volilne pravice. Obdržnil se je tudi ob nas z besedami: "Hočejo tudi krščanski nauk in križ vreči iz šol. Najhujši so učitelji, ki imajo tistih par šol, ki nič ne znajo, in še tisti so izhaceni iz gimnazije (ponazoril z nogo). Ko ne vedo kam iti, gredo za učitelje." — Na to surovo, vsakega izobraženega človeka sramoteče in vse učiteljsvo žaleče govorjenje sta se domača učitelja napotila 24. pret. m. k župniku po zadoščenje. Župnik pa, kakor je že surov in neolikan, čuteč se varnega pred novno nastopivšo, vsem župnikom uslužiteljno vlogo, sam pa je stopil k nočni omarici po — revolver!

— **Kranjskogorsko učiteljsvo** je sklenilo na posebnem sestanku, da se ne pusti nadzorovati po Karlu Simonu iz znanih vzrokov.

— **Čemu?** (Dopis.) Čemu sem se pripravil 2 leti na izpit za meščanske šole, čemu sem izdal tačas lepo vsoto za knjige. Čemu sem se odpovedal takrat vsemu družabnemu življenju in tičal v samotni, čemu se sedaj trudim na meščanski šoli v potu svojega obraza? Čemu? Da dobim mesečnih 50 K. Katerim moram dodati še 2 K, da dobim 1 kg sladkorja, seveda če ozre name trgovec svoje milostljivo oko. Sicer grem lahko brez zajutjka v šolo, česar bi na ljudski šoli ne bilo. Res bi ne imel 50 K, a bi za par novčičev dobil vsaj mleka. Tovariši in tovarišice v tečajih in pri knjigah doma! Le urno na delo! Čaka

vas 50 K! Čaka vas s 50 K še nebroj drugih sladkosti!

— **Pojasnilo.** K nakazilu prejemkov za marec t. l. smo doznali in priobčujemo sledeče pojasnilo: Dinar se računa po uradnem kurzu za december 1919 po 3½, od 1. januarja 1920 dalje pa po 4 K. Predajem 1000 K je bil nakazan na račun doplačila, a ne kot nabavni prispevek. Aktiviteta doklada je odpadla s 1. decembra 1919, ostala pa je vodstvena nagrada. Suplenti dobivajo plačo vnaprej in dobe toraj 1. marca prejemke za februar in marec. To se omenja, da se ne bo zdelo starejšim tovarišem, da so prikrajšani pri doplačilu. Po 32. službenem letu imajo vsi učitelji doklado 400 din. (Glej Ur. list št. 144 z dne 11. sept. 1919.)

— **Draginjske doklade državnim uslužbencem.** Uradno se javlja: Ministrski svet je sklenil, da pritrdi izvedbi načelnega sklepa prejšnjega ministrstva od 19. svečana, da naj se začasne draginjske in nabavne doklade državnim uslužbencem izplačujejo še nadalje. Naredba št. 1349 od 16. decembra 1919 o posebnih začasnih draginjskih in nabavnih dokladah državnim uslužbencem je podaljšana do konca maja 1920.

— **Mestni šolski svet ljubljanski** razpisuje dve novostemizirani službi katehetov na javnih ljudskih in meščanskih šolah ljubljanskih in sicer v stalno polnolitev.

— **Na Kosovo!** Prejeli smo daljši dopis tov. Josipa Lapajnetu, v katerem poziva slovensko učiteljsvo, da pohiti v čim večjem številu na skupščino UJU v Beograd in ob tej priliki v »sanje naših sanj — na Kosovo!«
Tov. Lapajne nadaljuje: »V državnem interesu je, da se spoznavamo med seboj. Ponesimo doli v Srbijo svojo lepo narodno pesem: V levi žep Zirovnika, v desni Bajuka in Deva, v torbo Hubada, pa velja za enkrat!«
— Kakor znano, se vrši kongres jugoslovanskega učiteljskega društva v Beogradu najkasneje do maja meseca t. l. Udeleženci naj prijavijo svoj pevski glas tov. Josipu Lapajnetu v Cerklje pri Kranju.

— **Učiteljsko društvo za kozjanski okraj** zboruje v četrtek, dne 11. marca t. l. ob 10. uri v Kozjem.

Vzpored: 1. Dopisi. 2. Društvene zadeve. 3. Letno poročilo. 4. Poročilo blagajničarke in pregled društvenih računov. 5. Volitev novega odbora za leto 1920. 6. Slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi predsednik.

— **Ureditev učiteljskih plač na Hrvatskem.** Zagrebške "Narodne Novine" so objavile 20. svečana obširnejšo naredbo hrvatskega bana o ureditvi učiteljskih plač v smislu novega učiteljskega zakona.

— **Pravna fakulteta v Subotici.** Priprave za ustanovitev pravne fakultete v Subotici so končane. Profesor Nedeljko-vič je prejel nalog, da uredi vse potrebno, da se bodo pričela juridična predavanja že sredi tega meseca.

— **Prve izkušnje na analfabetskih tečajih** so se vršile v Zagrebu dne 22. svečana t. l.

— **Srednješolske knjižnice.** Minister za prosveto je odredil, da ravnateljstva vseh srednjih šol in učiteljišč takoj izvrše komisijski pregled knjižnic in pohištva, da se bo mogla izvesti preobrazba vseh srednješolskih knjižnic.

— **Kinematografske predstave.** Ministrstva za notranje stvari, za verstvo in prosveto izdelujejo sporazumno odlok, po katerem se določa, da sme mladina izpod 15 let obiskovati kinematografe samo ob gotovih dneh, ko se bodo predstavljali samo zanj primerni filmi. Druge dni bo obisk kinematografov mladini prepovedan.

— **Narodni muzej v Zagrebu.** Izšla je naredba o razširjanju Narodnega muzeja v Zagrebu. Ustanovil se bo nov oddelek za predzgodovinsko dobo.

— **Izpremembe v osovju.** Strokovni učitelj Franc Hauptmann, pridelen državni realki v Mariboru, je odpuščen iz službe. Državni realki v Mariboru je pridelen v službovanje Jožef Žagar, učitelj na II. dekliški meščanski šoli v Mariboru. Isti šoli je prideljena v službovanje Ljudmila Poljanec, učiteljica pri Kapeli. Strokovni učitelj Alfred Fröhlich je odvezan službe na deški meščanski šoli v Mariboru. Jožef Hergouth, učitelj na III. deški ljudski šoli v Mariboru, je pridelen v službovanje deški meščanski šoli v Mariboru.

— **Predavanje o ženski domači obrti.** V redeljo popoldne je predaval g. nadzornik Vogelnik o ženski domači obrti, v popoldnju, kjer je nastanena Kmetijska družba (Turjaški trg). Opisal je razen tehnike, in dal na ogled krasne izdelke idrijskih čipk, toledo, file, izdelke iz bisernic itd. Poročal je, koliko lepega, postranskega zaslužka so dala ta dela našim pridnim ženam in dekletom. Samo idrijskih čipk